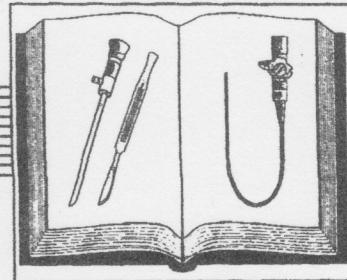
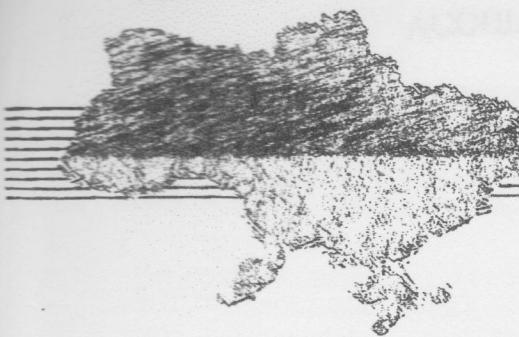

Міністерство освіти і науки України
Донецький національний університет ім. М. ГОРЬКОГО
Донецький національний медичний університет
Донецький національний технічний університет
Донецький національний університет природничих наук
Донецький національний університет промислової та економічної освіти

**Український
Журнал
Хірургії**

Випущений у 2007 році

До публікації надходять матеріали
з фахової науково-практичної
конференції «Актуальні проблеми хірургії»

N 1, 2009

N 1, 2009

УДК: 617(477)(051.2)

Головний редактор: П.Г. Кондратенко

Заступник головного редактора: О.І. Міміношвілі

Заступник головного редактора: М.В. Коњкова

Відповідальні секретарі: М.Л. Смирнов, Є.О. Герасименко

Редакційна рада:

В.П. Андрющенко (Львів)
О.Є. Бобров (Київ)
В.В. Бойко (Харків)
Г.В. Бондар (Донецьк)
В.І. Бондарєв (Луганськ)
С.М. Василюк (Івано-Франківськ)
І.Є. Верхулецький (Донецьк)
С.В. Веселій (Донецьк)
В.О. Вишневський (Москва)
О.Ф. Возіанов (Київ)
І.Д. Герич (Львів)
С.О. Гешелін (Одеса)
В.М. Гроня (Донецьк)
В.В. Грубнік (Одеса)
Ф.І. Гюльмамедов (Донецьк)
В.К. Денисов (Донецьк)
В.І. Десятерик (Кривий Ріг)
І.Я. Дзюбановський
(Тернопіль)
І.М. Дикан (Київ)
О.І. Дронов (Київ)

Ю.В. Думанський (Донецьк)
О.А. Єпіфанцев (Донецьк)
І.П. Журило (Донецьк)
Б.С. Запорожченко (Одеса)
М.П. Захаращ (Київ)
Н.В. Кабанова (Донецьк)
В.М. Казаков (Донецьк)
О.Є. Каніковський (Вінниця)
А.М. Кардаш (Донецьк)
В.Й. Кімакович (Львів)
В.М. Клименко (Запоріжжя)
Л.Я. Ковальчук (Тернопіль)
Я.Г. Колкін (Донецьк)
В.М. Копчак (Київ)
Ф.Г. Кулачек (Чернівці)
О.В. Лігоненко (Полтава)
В.М. Лобас (Донецьк)
В.І. Лупальцов (Харків)
В.І. Мамчик (Київ)
Б.О. Матвійчук (Львів)
М.М. Милиця (Запоріжжя)
С.О. Мунтян
(Дніпропетровськ)

В.Г. Мішалов (Київ)
М.Ю. Ничитайлло (Київ)
О.С. Ніконенко (Запоріжжя)
М.П. Павловський (Львів)
Ю.В. Поляченко (Київ)
М.П. Попик (Львів)
В.І. Русин (Ужгород)
Ю.С. Семенюк (Рівне)
Ю.П. Серняк (Донецьк)
І.Є. Седаков (Донецьк)
В.О. Сипливий (Харків)
Т.І. Тамм (Харків)
М.І. Тутченко (Київ)
П.Д. Фомін (Київ)
О.Ч. Хаджиев (Сімферополь)
В.І. Черній (Донецьк)
В.О. Шапринський (Вінниця)
С.Д. Шаповал (Запоріжжя)
І.М. Шевчук (Івано-Франківськ)
І.В. Ярема (Москва)
В.Г. Ярешко (Запоріжжя)

Рекомендовано до видання Вченого радиою Донецького національного медичного університету ім. М.Горького 16 квітня 2009 р., протокол № 3.

Свідоцтво про реєстрацію: серія КВ № 14759-3730ПР від 17 грудня 2008 року

Видавці журналу:

Донецький національний медичний університет ім. М.Горького

Асоціація хірургів Донецької області

Адреса редакції: 83047, м. Донецьк, вул. Багратіона, 19, кафедра хірургії та ендоскопії

Донецького національного медичного університету ім. М.Горького

Адреса для кореспонденції: 83047, м. Донецьк, а/с 2236

e-mail: ujs@dsmu.edu.ua   www: <http://www.ujs.dsmu.edu.ua>   тел.: 8-062-221-57-64

Друк: «Норд Комп'ютер», 83003, Україна, м. Донецьк, вул. Разенкова, 6; тел.: (062) 389-73-82
Ум. друк. арк. 19,30   Замовлення № 1482-1

Матеріали публікуються українською, російською, англійською мовами.

Усі статті рецензуються.

Цілковите або часткове розмножування в будь-який спосіб матеріалів, опублікованих у цьому виданні, допускається лише з письмового дозволу редакції та з посиланням на джерело. Відповідальність за добір та викладання фактів у статтях несуть автори, а за зміст рекламних матеріалів – рекламидації.

ГОСТРА ТОВСТОКИШКОВА НЕ- ПРОХІДНІСТЬ-ДІАГНОСТИКА, ТАКТИКА, ВИБІР СПОСОBU ТА ОБ'ЄМУ ХІРУРГІЧНОГО ВТРУЧАННЯ <i>В.В. Міщенко, П.І. Пустовойт, В.В. Величко, Р.Ю. Вододюк</i> 97	ACUTE COLON IMPASSABILITY- DIAGNOSTIC, TACTIC, CHOICE OF THE METHOD AND VOLUME OF SURGICAL INTERFERENCE <i>V.V. Mishchenko, P.I. Pustovoit, V.V. Velichko, R.Y. Vododuk</i> 97
ВПЛИВ АКТОВЕГІНУ® НА ДИНАМІКУ МАРКЕРІВ ГІПОКСІЇ <i>О.О. Павлов</i> 101	INFLUENCE ACTOVEGIN® ON DYNAMICS OF MARKERS HYPOTHEMIA <i>A.A. Pavlov</i> 101
ІНСУЛІНОМА: ПЕРШИЙ ДОСВІД ЛАПАРОС- КОПІЧНОГО ЛІКУВАННЯ <i>М.П. Павловський, В.І. Коломійтцев, Я.І. Гавриш, Н.І. Бойко, О.В. Лукавецький</i> 104	INSULINOMAS: THE FIRST EXPERIENCE OF LAPAROSCOPIC MANAGEMENT <i>M.P. Pavlovsky, V.I. Kolomytsev, Ya.I. Havrysh, N.I. Bojko, O.V. Lukavetsky</i> 104
ІМУННІ ПОРУШЕННЯ ТА ЇХ КОРРЕКЦІЯ ПРИ РОЗЛИТОМУ ПЕРИТОНІТІ <i>В.П. Польовий, Ф.Г. Кулачек, Ю.М. Соловей</i> 108	IMMUNE DISORDERS AND THEIR CORRECTION WITH DIFFUSE PERITONITIS <i>V.P. Poliovyy, F.G. Kulachev, Yu.M. Solovey</i> 108
¹³ C-МЕТАЦЕТИНОВИЙ ДИХАЛЬНИЙ ТЕСТ - СУЧАСНИЙ ТА ПЕРСПЕКТИВНИЙ МЕТОД ДІАГНОСТИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ПЕЧІНКИ <i>В.І. Русин, В.В. Авдеев, К.Є. Румянцев, Є.С. Сірчак, Н.В. Пощегорова</i> 112	¹³ C-METHACETIN BREATH TEST - MODERN AND PERSPECTIVE METHOD OF DIAGNOSTICS OF LIVER FUNCTIONAL CAPACITY <i>V.I. Rusin, V.V. Avdeev, K.E. Roumyantsev, E.S. Sirchak, N.V. Poshegorova</i> 112
ЕФЕКТИВНІСТЬ СПОСОБІВ ЛАПАРОСКОПІ- ЧНОЇ ХОЛЕЦІСТЕКТОМІЇ В УМОВАХ ГОСТРОГО ХОЛЕЦІСТИТИУ <i>Ю.С. Семенюк, В.А. Федорук</i> 115	EFFICIENCY OF METHODS OF LAPAROSCOPIC CHOLECYSTECTOMY IN CONDITIONS OF ACUTE CHOLECYSTITIS <i>Yu.S. Semenjuk, V.A. Fedoruk</i> 115
ХІРУРГІЧЕСКИЙ СЕПСИС: СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ ТЯЖЕСТИ <i>В.А. Сипливый, С.В. Грінченко, А.В. Береснев, Д.В. Евтушенко</i> 121	SURGICAL SEPSIS: MODERN APPROACHES TO EVALUATION OF SEVERITY <i>V.A. Sypliyiv, S.V. Grinchenko, A.V. Beresnev, D.V. Yevtushenko</i> 121
ДІАГНОСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІGU ГОСТРОКРОВОТО- ЧИХ ДОБРОЯКІСНИХ ПУХЛИН ШЛУНКА ТА ДВАНАДЦЯТИПАЛОЇ КІШКИ <i>П.Д. Фомін, П.В. Іванчов, О.В. Заплавський, А.К. Курбанов</i> 125	DIAGNOSIS AND PECULIARITIES OF CLINICAL RUNNING OF BLEEDING STOMACH AND DUODENAL TUMOUR <i>P.D. Fomin, P.V. Ivanchov, A.V. Zaplavsky, A.K. Kurbanov</i> 125
ІНДИВІДУАЛІЗОВАНА ХІРУРГІЧНА ТАКТИ- КА В ЛІКУВАННІ ХВОРІХ НА ГОСТРИЙ НЕКРОТИЧНИЙ ПАНКРЕАТИТ <i>I.B. Хомяк</i> 129	INDIVIDUALIZED SURGICAL TACTIC IN TREATMENT OF ACUTE NECROTIZING PANCREATITIS <i>I.V. Khomyak</i> 129
ПРОФІЛАКТИКА ГНІЙНИХ УСКЛАДНЕнь ПРИ ВАЖКІЙ ТРАВМІ КІСТІ ШЛЯХОМ ТРАНСПОЗИЦІЇ ВАСКУЛЯРИЗОВАНИХ ШКІРНИХ КЛАПТІВ <i>Є.П. Черенок</i> 134	PREVENTIVE MAINTENANCE OF PURULENT COMPLICATIONS AT A MUTILATING HAND INJURY BY TRANSFER VASCULARIZED SKIN FLAPS <i>E.P. Cherenok</i> 134
ЭКСТРАКОРПОРАЛЬНАЯ АНТИБИОТИКОТЕ- РАПИЯ ПРИ ЛЕЧЕНИИ ПЕРИТОНІТА <i>В.И. Черный, Б.Б. Прокопенко, А.Н. Колесников, С.В. Межаков, Е.К. Шраменко, М.Н. Снегина, Л.В. Логвиненко</i> 138	EXTRACORPOREAL ANTIBACTERIAL THERAPY IN TREATMENT OF PERITONITES <i>V.I. Cherniy, B.B. Prokopenko, A.N. Kolesnikov, S.V. Mezhakov, K.K. Shramenko, M.N. Snegina, L.V. Logvinenko</i> 138

була побудована також з контролюваною групою, до якої включилися 10 здорових людей, що після 4-х місяців будуть перевірятися, а в (50%) – залежно від результату складає 40 ± 1,2.

У 31 (75%) пацієнтів була вертиго-спастична нирозу печінки, у 6 (15%) хворих був гематоматичний діароз вірусного походження, у 1 (10%) – вірусний гепатит C.

Для підвищення функціональної

¹³С-МЕТАЦЕТИНОВИЙ ДИХАЛЬНИЙ ТЕСТ – СУЧАСНИЙ ТА ПЕРСПЕКТИВНИЙ МЕТОД ДІАГНОСТИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ПЕЧІНКИ

V.I. Русин, В.В. Авдеев, К.Є. Румянцев, Є.С. Сірчак, Н.В. Пошегорова

Ужгородський національний університет

Реферат. Проблема ранньої діагностики функціонального стану печінки актуальна у цілому світі. Мета дослідження. Провести порівняльний аналіз показників ¹³С-метацетинового дихального тесту (¹³С-МДТ) та функціонального стану печінки. Обстежено 41-го хворого з різними ступенями порушення функціонального стану печінки за Child – Pugh та контрольну групу з 10 здорових людей за допомогою ¹³С-МДТ. Дані ¹³С-МДТ повністю співпадали з клініко-лабораторними даними, результатами функціональних та додаткових методів обстеження. Були уточнені діагнози у 5-ти хворих. Висновки. ¹³С-МДТ – високочутливий та специфічний тест для виявлення та уточнення ступені печінкової недостатності та вида враження печінки, який може бути використаний в якості ранньої діагностики.

Ключові слова: ¹³С-метацетиновий дихальний тест, функціональний стан печінки, цироз печінки.

Хвороби печінки займають лідеруючі позиції в структурі захворюваності та смертності населення планети. За даними ВОЗ, на Землі, за різними підрахунками, налічується близько мільярда людей, інфікованих вірусними гепатитами, а в економічно розвинутих країнах цироз печінки входить у число шести основних причин смерті пацієнтів від 35 до 60 років і складає 14 – 30 випадків на 100 тис. населення. Щорічно від хронічних захворювань печінки у світі помирає близько 40 млн. чоловік [1,3].

В світі нараховується до 1 млрд. хронічних носіїв вірусного гепатиту С, що, за прогнозом ВОЗ, протягом наступних 10 – 20 років стане однією із основних проблем національних установ охорони здоров'я [3].

Початкові стадії захворювання практично нічим не проявляються. Гепатит С часто називають «лагідним вбивцею» через те, що хвороба підкрадається непомітно, протікає без яскравих клінічних проявів і практично завжди призводить до важких ускладнень. Аналогічно протікає і цироз печінки на початкових стадіях [2,4]. Тому питання ранньої діагностики та своєчасного початку лікування набуває все більшої актуальності.

Також великоміркується проблема ранньої діагностики функціональної здатності печінки, необхідності відповідної корекції всього процесу лікування і печінки, і інших захворювань.

Крім того, метод діагностики порушень різних функцій печінки та їх ступені має бути специфічним, високочутливим, по можливості – швидким, дешевим та неінвазивним. В рішенні цієї проблеми все більше значення набувають різноманітні дихальні тести, першим із яких у вітчизняній клінічній практиці почали застосовувати ¹³С-метацетиновий тест, за результатами якого можна визначити відсоток функціонуючих гепатоцитів, класифікувати печінкову недостатність на циротичну і нециротичну, встановити її ступінь [5].

М е т а д о с л і д ж е н н я

Провести порівняльний аналіз показників ¹³С – метацетинового дихального тесту (¹³С-МДТ) та функціональної спроможності печінки, виявити можливості використання цієї методики для ранньої та швидкої діагностики функціонального та морфологічного ступеня ураження печінки.

М а т е р і а л та м е т о д и

У хірургічній клініці, відділенні гастроентерології і відділенні анестезіології та інтенсивної терапії Закарпатської обласної лікарні ім. Андрія Новака за період з вересня 2008 по березень 2009 року знаходилися на лікуванні 41 пацієнт з різними ступенями порушення функціональної здатності печінки різної етіології.

Функціональну спроможність печінки оцінювали по Child – Pugh. Відповідно хворі були поділені за функціональними класами: в групі А із 10 пацієнтів було 6 (60%) чоловічої статі 4 (40%) – жіночої, середній вік яких складав $\pm 4,5$ років; в групі В із 16 пацієнтів було (50%) чоловіків і 8 (50%) жінок, середній вік яких складав $41 \pm 3,9$ років; до групи С (пацієнтів) входило 9 (60%) чоловіків і 6 (40%) жінок, середній вік яких складав $43 \pm 4,1$ рок. Була набрана також контрольна група, до якої відносились 10 здорових людей, із них 4 (40%) були чоловіками, а 6 (60%) – жінками, середній вік складав $40 \pm 4,9$.

У 31 (75%) пацієнта був верифікований діагноз цирозу печінки, у 6 (15%) хворих був підтверджений діагноз вірусного гепатиту В і (10%) – вірусний гепатит С.

Для визначення функціонального стану

чинки був використаний ^{13}C – метацетиновий дихальний тест. Принцип методу полягає у тому, що помічений нерадіоактивним ізотопом ^{13}C метацетин (похідне фенацетину) потрапляє в печінку і там відбувається ферментативне деметилірування та декарбоксилювання при участі мікросомальних ферментів цитохрому Р 450. Кінцевим продуктом метаболізму ^{13}C – метацетину є $^{13}\text{CO}_2$, по інтенсивності виділення якого через легені і дозволяє судити про функціональний стан мікросомальних ензимних систем гепатоцитів.

Під час тесту отримували 10 дихальних проб: початкову – до прийому тестового сніданку (75 мг ^{13}C – метацетину, який розчинений у 200 мл чаю без цукру), ще 6 проб протягом першої години (по одній кожні 10 хвилин) і три протягом другої години (по одній кожні 20 хвилин). Аналіз проб проводився на інфрачервоному спектроскопі IRIS (Угорщина, фірма IZINTA).

Висновки про наявність або відсутність порушень функцій печінки робили на основі співвідношення кривої сумарної концентрації $^{13}\text{CO}_2$ до закінчення 120 хвилини дослідження із кривими, що отримані при обстеженні здорових добропольців, які відображають верхню та нижню межу норми. У пацієнтів, які мають захворювання печінки, що супроводжуються її недостатністю, сумарна концентрація $^{13}\text{CO}_2$ є суттєво зниженою протягом всього дослідження.

В таблиці 1 представлені показники нормальної і патологічної сумарної концентрації

$^{13}\text{CO}_2$ і її співвідношення із масою функціонуючих гепатоцитів (МФГ).

Результати та обговорення

Нами були отримані наступні результати, які представлені в таблиці 2.

Дані ^{13}C -МДТ повністю співпали з клініко-лабораторними даними, результатами функціональних та додаткових методів обстеження. Результати тесту показали повну кореляцію з функціональними класами по Child – Pugh. Можливо це пов’язано з тим, що для першого, пілотного дослідження нами були відібрані пацієнти, у яких функціональний стан печінки по Child – Pugh не викликав жодного сумніву.

Також, враховуючи, що виражене зниження детоксикаційної функції печінки при сумарній концентрації $^{13}\text{CO}_2$ до 120 хвилини від 2 до 10 % характерно для циротичних змін, нами були відкориговані діагнози у 5 хворих: 3 хворим з початковим діагнозом вірусного гепатиту С і 2 хворим з початковим діагнозом вірусного гепатиту В діагноз був змінений на цироз печінки. При подальшому ретельному дослідженні висновки ^{13}C -МДТ були підтвердженні.

Цікавим був і факт виявлення у контрольній групі, куди були відібрані соматично здорові люди з нормальними клініко-лабораторними даними, трьох майбутніх пацієнтів з явищами жирового гепатозу, що для нас виявилось повною несподіванкою. При подальшому детальному обстеженні діагноз жирового гепатозу підтвердився.

Оцінка результатів ^{13}C -метацетинового дихального тесту

Таблиця 1

Сумарна концентрація $^{13}\text{CO}_2$ до 120 хвилини, %	Інтерпретація результатів
> 35%	Стимульована функція печінки
20-35%	Нормальна детоксикаційна функція печінки, МФГ 100%
10-20%	Помірне зниження детоксикаційної функції печінки без циротичних змін, МФГ 50 – 100%
2-10%	Виражене зниження детоксикаційної функції печінки з циротичними змінами, МФГ 20 – 50%
< 2%	Важке зниження детоксикаційної функції печінки, МФГ <20%

Результати ^{13}C -МДТ у хворих з печінковою недостатністю

Таблиця 2

Функціональний клас по Child – Pugh	Сумарна концентрація $^{13}\text{CO}_2$ до 120 хвилини, %
A	$17,25 \pm 2,11$
B	$8,91 \pm 1,45$
C	$1,76 \pm 0,31$
Контрольна група	$26 \pm 2,03$

Також нас зацікавила вартість проведення ^{13}C -МДТ. В доступних нам джерелах інформації ми знайшли, що проведення ^{13}C -МДТ у Чехії коштує 179 євро. Для прикладу: вартість визначення маркерів гепатиту – 212 євро, аналіз стільця на кишкову флору – 254 євро, дослідження основних біохімічних показників – 85 євро (www.savoywestend.cz).

Крім того, необхідно зауважити на те, що ^{13}C -МДТ є неінвазивною методикою, проводиться лише дві години, результати можна отримати буквально одразу.

Таким чином, враховуючи доведену специфічність та чутливість ^{13}C -МДТ, ми спостерігаємо не тільки значну економічну користь від введення цього методу в широку клінічну практику, а і його зручність та безпеку для пацієнтів.

Отримані перші результати проведення ^{13}C -МДТ дозволяють нам з оптимізмом дивитись на майбутнє цієї методики і спонукають нас на подальші дослідження у цьому напрямку.

Висновки

1. ^{13}C -метацетиновий дихальний тест є високочутливим та специфічним для виявлення та уточнення ступеня печінкової недостатності, а також ступеня та виду ураження печінки.

2. ^{13}C -метацетиновий дихальний тест може використовуватись в якості ранньої діагностики порушень функціональної здатності печінки.

3. Зручність проведення ^{13}C -метацетинового дихального тесту, його відносна невелика вартість, неінвазивність та швидкість отримання результатів сприяють впровадженню цієї методики в клінічну практику.

^{13}C -МЕТАЦЕТИНОВЫЙ ДИХАТЕЛЬНЫЙ ТЕСТ – СОВРЕМЕННЫЙ И ПЕРСПЕКТИВНЫЙ МЕТОД ДИАГНОСТИКИ ФУНКЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ ПЕЧЕНИ

В.І. Русин, В.В. Авдеев, К.Е. Румянцев, Е.С. Сирчак, Н.В. Пошегорова

Реферат. Проблема ранній диагностики функціонального состояния печени актуальна во всем мире. Цель исследования Провести сравнительный анализ показателей ^{13}C – метацетинового дихательного теста (^{13}C -МДТ) и функціонального состояния

печени. Обследовано 41 больного с различными степенями нарушениями функционального состояния печени по Child – Pugh и контрольная группа из 10 здоровых людей с помощью ^{13}C -МДТ. Данные ^{13}C -МДТ полностью совпали с клинико-лабораторными данными, результатами функциональных и дополнительных методов обследования. Были уточнены диагнозы у 5-ти больных. Выводы. ^{13}C -МДТ – высокочувствительный и специфический тест для выявления и уточнения степени печеночной недостаточности и вида поражения печени, который может быть использованый в качестве ранней диагностики.

Ключевые слова: ^{13}C – метацетиновый дихательный тест, функциональное состояние печени, цирроз печени.

^{13}C -METHACETIN BREATH TEST – MODERN AND PERSPECTIVE METHOD OF DIAGNOSTICS OF LIVER FUNCTIONAL CAPACITY

V.I. Rusin, V.V. Avdeev, K.E. Roumyantsev, E.S. Sirchak, N.V. Poshegorova

Abstract. Problem of the liver functional disorders early diagnostics is the actual question all over the world. The aim of the study was to make comparable evaluation of the ^{13}C – methacetin breath test measures and functional liver capacity. Forty one patients with different stages of liver insufficiency according to Child-Pugh and control group of 10 healthy people were examined by ^{13}C -methacetin breath test. The results of ^{13}C – methacetin breath test were equal to the clinical and laboratorial data, results of functional and additional diagnostic's methods. The diagnosis were confirmed in 5 patients. ^{13}C -Methacetin breath test is of high sensitivity and specificity for early diagnostic of liver stage insufficiency and liver alteration character.

Key words: ^{13}C – Methacetin breath test, liver functional capacity, hepatic cirrhosis.

ЛІТЕРАТУРА

1. Окороков А.Н. Диагностика болезней внутренних органов. - М. – 2000. – 548с.
2. Рафаилова М.А., Алексеева М.Н. Этиологические факторы цирроза печени // Рос. журн. гастроэнтерол. гепатол., колопроктол. – 2003. – Т.13. – № 1, прил. № 1. – С. 18, № 53.
3. Русин В.І., Сипливий В.О., Русин А.В., Береснев О.Е. Рум'янцев К.Е. Декомпенсированный цироз печени. Ужгород, 2006. - 229 с.
4. Трудности в лечении больных вирусным (HCV) циррозом печени. Маевская М.В., Ешану В.С., Буеверов А.С. Ивашкин В.Т. Рос. журн. гастроэнтерол., гепатол., колопроктол. – 2003. – Т.13. – № 1, прил. № 18. – С. 11, № 2.
5. Petrolati, D. Festi, G. De Berardinis, L. Colaiocco-Ferrant D. Di Paolo, G. Tisone & M. Angelico. ^{13}C - methacet breath test for monitoring hepatic function in cirrhotic patients before and after liver transplantation // Alimentary Pharmacology and Therapeutics. – 2003. – P. 785–790.